

Pogovor z Uršulo Berlot

Svetloba, ki teče čez rob

Mlada slikarka Uršula Berlot se te dni predstavlja v Mestni galeriji Nova Gorica in na skupinski razstavi v Pavlovi hiši na avstrijskem Koroškem

o končani naravoslovno-matematični srednji šoli je Uršula Berlot (rojena l. 1973 v Ljubljani) dve leti študirala samostojno filozofijo na FF v Ljubljani, nato pa slikarstvo na I.L.U. Izpopolnjevala se je v Parizu, študijsko bivala v New Yorku, zdaj se ob slikanju intenzivno posveča še doktorskemu študiju na ljubljanski akademiji. Zanimalo nas je, kako vidi svetlobo in zakaj, kakšna so naključja v njenem delu in kako opredeljujejo je pri njenem ustvarjanju estetika.

Kako pomembno je za mladega diplomanta ljubljanske I.U. izobraževanje v tujini?

Po diplomu sem vpisala magistrski študij na ljubljanski akademiji, leto zatem pa tudi na École Nationale Supérieure des Beaux-Arts v Parizu, tako da so bile za moje ustvarjanje pomembne domače in tuje izkušnje. Pri tem ne mislim le na delo z različnimi profesorji in izjemne priložnosti za pridobivanje novih informacij, ampak predvsem na pomen tujega okolja, ki je bistveno pri oblikovanju ustvarjalnih izkušenj. Sprememba okolja, stik z drugo kulturo, sodelovanje s študenti, rušenje z umetniki in podobno. V Parizu sem se lahko neposredno vključila v tok sodobne umetnosti, ki je zunaj živahnejši kot doma.

Vaše delo bistveno zaznamuje svetloba. Kako jo lovite?

Svetlobo uporabljam kot osnovni likovni element, izrazno sredstvo. Tako je bilo že pri zgodnejših delih na akademiji, ko sem z lazurnimi barvami delala monokromne abstraktne pokrajine. Zanimala sta me prosojnost in občutek globine v slikovnem polju, tako da sem iskala predvsem svetlo/temno kontrastnost. Tak način slikanja namreč temelji na uporabi svetlobnih vrednosti, zato sem intenzivno iskala prostorsko razločnost slikovnega prostora. Kasneje sem začela uporabljati druge transparentne materiale, kot so pleksi steklo, laki, umetne smole, ki so zahtevali posebno obravnavo svetlobnih virov in različnih načinov projekcije. Če posebej v zadnjih delih, pri katerih uporabljam popolnoma transparentne materiale, s svetlobo ustvarjam sence, odseve, projekcije, se pravi nematerialne podaljške objekta.

Zakaj umetna smola? Kakšne izrazne možnosti vam ponuja ta material?

To je tekoča substanca, ki se v kemičnem procesu strdi, kristalizira, in tako lahko ohranjam organske fluidne forme. Omogoča stabilizacijo amorfnih organskih oblik (kapljic, brezo-bličnih madežev ...) in soočanje z nedoločeno tekočo materijo. S tem se dotikam vprašanja na ključnosti in horizontalnosti. Do form sicer prihajam različno: včasih z umetno smolo, ki jo kapljam skozi mreže in jih v or-

mer nastajajo nesnovne, netaktilne podobe.

Koliko pa je v vaše delo vpeto naključje?

Dovolj natančno vem, kakšno strukturo želim in dobim z uporabo določenega postopka. Možna so odstopanja, tako da obstaja moment naključja, a le znotraj procesa, ker konceptualno vsebine dela ne spreminjam. Na vsebinski ravni ni odmikov, praktično oz. gestualno

stopkih uporabljam gravitacijo, prehajanja snovi, zgoščevanje materije, organskost, horizontalnost ter zakone naključja in entropije, ki so bistveni v naravi.

Ali je narava temeljni vzgib vašega ustvarjanja?

Inspirirajo me predvsem elementarni fizikalno-kemični procesi naravnih pojavov ter elementarna stanja svetlobe in snovi.

Kako pomemben pa je prostor pri vaših postavitvah?

Prostor je ključnega pomena na več ravneh. Zanima me med-prostor, prostor relacij, relati-ven, virtualen in imaginaren ter subjektiven prostor. Pomembni

svetloba pa povzroči transgresijo snovnega v nesnovno, prehod v iluzionističen, nematerialen prostor. Tako ustvarjam vmesne teritorije prividnih prostorskih premetstev. Obenem transparentnost stekla deluje kot zrcalo, odsev pa ni le vrnjen nazaj, ampak je tudi prehod na pogled. V preseku odseva in prosojnosti se odpira gibljiva, virtualna podoba. Bolj kot globina me danes zanima odprtost prostora in interval vmesnosti, razmika.

Bi lahko razstavljali tudi zunanaj, na odprtem?

Delala sem z vitrinskimi okni, tako da sem dnevno svetlobo presejala skozi polprosojne, membranaste strukture, ki je oblikovala notranji prostor.

Kako bi vaša slika žvela v zasebnem prostoru?

S kupcem mojega dela sodelujem pri postavitvi, ker lahko z različno postavitvijo dosežemo drugačne poudarke.

Kakšen pomen dodeljujete estetiki v sodobni likovni produkciji?

Zelo veliko se ukvarjam z uravnavanjem semantičnih in estetskih ravni. Vse vizualne površine, elementi in forme imajo natančno določen pomen in so nosilci čutilnih, perceptivnih in vsebinskih informacij. Izključno estetsko branje umetniškega dela je nesmiselno in omejujoče; vendar umetnine tudi ne bi z reducirala zgolj na idejno sporočilno vrednost. Vizualna manifestacija umetnine v odnosu do vsebine je ključen iz-živ.

Kateri umetniki so vam bližji? Vas kdo neposredno insp-irira?

Več umetnikov me navdušuje, prav gotovo Duchamp, Robert Rauschenberg, Eva Hesse, predvsem pa z velikim zanimanjem sledim sodobni produkciji različnih novih digitalnih umetnosti, denimo Artificial Life Art, Generative Art, skupini Knowbotic Research. Bližji so mi tudi Dan Graham, Tony Oursler, Pierre Hughe, Philippe Parreno ...

Jelka Šušter Adamič

Uršula Berlot

Foto: Vencan Vogel

ganskih formah nanese na pleksi steklo, drugič pa upogibam samo pleksi steklo, nanj ali skozenj projiciram svetlobo ter ustvarjam nematerialne sence, projekcije in odseve. S tem razširim robove umetnine, ki se širi v nematerialne elemente, s č-

ne posegam v proces oblikovanja form. Čeprav se zdi paradoksalno, so naključja s tem nadzorovana, in kar nastane, je pravilno, če uporabim to nerodno besedo. Gre za procesualen način nastajanja dela, ker je moje delo vezano na idejo narave. V po-

sta postavitve in lega del v konkretnem prostoru ter imaginarnih relacij, ki jih vzpostavlja gledalec med njimi. Prostor me zanima tudi v svetlobnem objektu. Transparentnost pleksi stekla namreč zabiše meje notranjega in zunanjega prostora,